

P.Z. br. 736

HRVATSKI SABOR

KLASA: 013-01/14-01/08

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 4. studenoga 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika IDS-a i nezavisnog zastupnika Furia Radina, aktom od 3. studenoga 2014. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Valtera Boljunčića, Giovannia Sponzu i Furia Radina, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

P.Z. br. 736

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika IDS-a
i NZ Furia Radina
Zagreb, 03.11.2014.

REPUBLICA HRVATSKA		
65 - HRVATSKI SABOR		
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6		
Primljeno: 11.3-11-2014		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
013-01/14-01/08	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6532-14-14-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor

Na temelju članka 85. Ustava RH i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosim Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Valter Boljunić, Giovanni Sponza, Furio Radin.

Valter Boljunić

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona nalazi se u odredbi članka 45. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90., 135/97., 8/98. – pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. – pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. – pročišćeni tekst, 55/01. – ispravak, 76/10., 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – odluka Ustavnog suda, u daljnjem tekstu: Ustav).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Predloženom promjenom zakona namjeravaju se urediti sljedeća pitanja:

- preferencijalno glasanje kojim se omogućava jedan preferencijalni glas, te je potrebno 10% preferencijalnih glasova u odnosu na ukupan broj glasova liste za valoriziranje preferencijalnog glasanje
- promjena izbornih povjerenstava
- uvjeti za mogućnost kandidiranja

Preferencijalno glasanje omogućuje neposrednije odlučivanje građana prilikom odabira kandidata na listama. Predlaže se da se omogućuje jedan preferencijalni glas. Valorizacija preferencijalnih glasova je kada je broj preferencijalnih glasova za pojedinog kandidata najmanje 10% glasova koje je dobila lista na kojoj je kandidat. Temeljem preferencijalnih glasova nakon završetka izbora sastavlja se lista gdje se na početnim mjestima liste nalaze kandidati prema broju dobivenih preferencijalnih glasova (najmanje 10%), to jest ostatak liste je prema početnom redosljedu.

Predlaže se smanjenje broja izbornih povjerenstava, to jest ukidaju se općinska te najbliža gradska povjerenstva postaju nadležna. Radi se i o smanjenju članova te drugim promjenama koje doprinose uštedi provođenja izbora a ne utiču na regularnost, kvalitetu i dostupnost provedbe izbora.

Predlaže se da se kao kandidat na pojedinoj listi može pojaviti samo ona osoba koja ima prebivalište na području izborne jedinice u kojoj je kandidiran.

Smatramo da se navedenim promjenama potiče veća mogućnost izbora pojedinog zastupnika od strane birača, to jest time se povećava i demokratičnost izbora.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Članak 1.

U Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor
U članku 22. Stavak 5. briše se. U stavku 6. istog članka na kraju se dodaje:
«Kandidat na listi mora imati prebivalište u toj izbornoj jedinici»

Članak 2.

Iza članka 38 dodaje se Članak 38.a.
“Birači mogu glasovati samo jedanput i samo za jednu listu kandidata. Birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).”

Članak 3.

U članku 42. prvi stavak mijenja se i glasi.
“Sa svake liste izabire se onoliko kandidata koliko je određena lista dobila zastupničkih mjesta. Preferirani glasovi za pojedine kandidate se uvažavaju ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina lista.
Izabrani su oni kandidati sa svake liste kandidata koji su dobili najveći broj preferiranih glasova. Kada dva ili više kandidata dobiju isti broj preferiranih glasova, odlučujući je poredak na listi kandidata.
Ako na temelju prijašnjih stavka ovoga članka nije izabrano onoliko kandidata koliko mandata pripada pojedinoj listi, na preostala mjesta na toj listi određuju se kandidati po redoslijedu na listi.”

Članak 4.

U članak 51. mijenja se i glasi:
„Tijela za provođenje izbora zastupnika u Hrvatski sabor su Državno izborno povjerenstvo, izborno povjerenstvo izborne jedinice, gradsko izborno povjerenstvo i birački odbori.
Član izbornog povjerenstva i biračkog odbora može biti samo osoba koja ima biračko pravo.
Članovi županijskog i gradskog izbornog povjerenstva te biračkih odbora ne mogu biti članovi niti jedne političke stranke.“

Članak 5.

Članak 58. mijenja se i glasi:

„Izorno povjerenstvo izborne jedinice čine predsjednik, potpredsjednik i 3 člana, koje imenuje Državno izborno povjerenstvo iz reda sudaca i istaknutih pravnika“.

Članak 6.

Članak 59. ukida se.

Članak 7.

Članak 60. ukida se.

Članak 8.

Članak 61. mijenja se i glasi:

„Izorno povjerenstvo izborne jedinice:

1. brine se za zakonitu provedbu izbora na biračkim mjestima na svom području,
2. imenuje gradska izborna povjerenstva,
3. određuje biračka mjesta na prijedlog gradskih izbornih povjerenstava,
4. imenuje i raspušta biračke odbore,
5. prema obvezatnim uputama Državnoga izbornog povjerenstva obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području,
6. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području od gradskih izbornih povjerenstava i dostavlja ih Državnom izbornom povjerenstvu,
7. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.“

Članak 9.

Ispred članak 67. u glavi: „OPĆINSKA I GRADSKA IZBORNA POVJERENSTVA“, riječi „OPĆINSKA I „ brišu se.

Članak 10.

Članak 67. mijenja se i glasi:

„Gradsko izorno povjerenstvo djeluje na području grada i njima gravitirajućim općinama po odluci izbornog povjerenstva izborne jedinice.

Gradsko izorno povjerenstvo čine predsjednik, potpredsjednik i tri člana, koje imenuje izorno povjerenstvo izborne jedinice.

Predsjednik i zamjenik predsjednika gradskog izbornog povjerenstva moraju biti diplomirani pravnici, a članovi izbornih povjerenstava moraju biti osobe s visokom stručnom spremom.“

Članak 11.

Članak 68. mijenja se i glasi:

„Gradska izborna povjerenstva:

- predlažu izbornom povjerenstvu izbornih jedinica utvrđivanje biračkih mjesta na svom području,
- predlažu imenovanje biračkih odbora na svom području,
- predlažu raspuštanje biračkih odbora u slučajevima predviđenima ovim Zakonom,

– prikupljaju podatke o izborima i prosljeđuju ih izbornom povjerenstvu izborne jedinice,

– obavljaju i druge poslove koje na njih iz svoga djelokruga prenese izborna povjerenstva izborne jedinice.“

Članak 12.

Članak 69. mijenja se i glasi:

„Birački odbori izravno provode glasovanje na birača na biračkim mjestima te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja.

Birački odbor imenuje se za svako mjesto na kojem se glasuje.

Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i tri člana za biračka mjesta do 500 birača.

Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i 4 člana za biračka mjesta iznad 500, a ispod 1000 birača.

Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i 5 članova za biračka mjesta iznad 1000 birača.

Biračke odbore za sva biračka mjesta, sukladno odredbama stavka 3. i 4. ovoga članka, imenuju izborna povjerenstva nadležna prema odredbama ovoga Zakona, najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora.

Članak 13.

U članku 76. na kraju drugog stavka dodaje se

“Birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).”

Članak 14.

U članku 80. stavku 4. riječi: „ili njihovi zamjenici “ brišu se.

Članak 15.

U članku 83. stavku 2. riječi: „ili zamjenika “ brišu se.

Članak 16.

U članku 85. stavku 2. riječi: „općinskom, odnosno “, brišu se

U članku 85. stavku 3. riječi: „općinsko ili “, brišu se.

Članak 17.

U članku 86. stavku 4. riječi: „i njihovi zamjenici “ brišu se

U članku 86. stavku 5. riječi: „i svaki zamjenik “ brišu se

Članak 18.

U članku 87. stavku 1. riječi: „općinskom ili “, brišu se

Članak 19.

U članku 88. stavku 1. i stavku 2. riječi: „općinsko, odnosno “, brišu se.

Na kraju stavka 1. dodaje se

«4.broj preferencijalnih glasova pojedinog kandidata»

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom određuje se da kandidat na listi mora imati prebivalište u izbornoj jedinici u kojoj sudjeluje na izborima. Nadalje, nositelj liste mora biti jedan od kandidata sa te liste.

Članak 2.

Ovim člankom uvodi se mogućnost jednog preferencijskog glasa.

Članak 3.

Ovim člankom definira se poredak na listi kandidata koji ulaze u Hrvatski sabor. Preferencijalni glas vrijedi za poredak na listi ako kandidat ima najmanje 10% glasova od broja glasova koje je dobila lista.

Članak 4.

Ovim člankom se određuju tijela za provođenje izbora zastupnika u Hrvatski sabor i određuje se tko može biti član tih tijela.

Članci 5. do 19.

Ovim s uređuju tijela za provođenje izbora. Novine koje ovdje uvode su slijedeće:

1. Ukidaju se općinska izborna povjerenstva zbog toga što su nepotrebna(velik dio njih postoji za samo jedno do dva biračka mjesta). Njihove dužnosti preuzimaju najbliža gradska izborna povjerenstva. Tako neće biti potrebno angažirati 2574 članova izbornih povjerenstava i uštede će biti preko deset milijuna kuna.
2. Sva povjerenstva se konstituiraju sukladno strukturi DIP-a koja napušta načelo članova i zamjenika članova i uvodi neparan broj umjesto parnog.
3. Birački odbori imaju promjenljiv broj članova, ovisno o veličini biračkog mjesta.
4. Ukida se prošireni sastav izbornih povjerenstava. Time se ukida 4542 članova izbornih povjerenstava što ušteda oko 20 milijuna kuna.
5. Ukida stranački sastav biračkih odbora smanjuje broj za otprilike 27 tisuća članova što je ušteda od najmanje 15 milijuna kuna.
6. U izvještaju se navode i preferencijalni glasovi

Članak 20.

Uređuje se stupanje zakona na snagu danom donošenja.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 22.

Prijedlozi lista moraju prispjeti Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državno izbornom povjerenstvo), najkasnije u roku od 14 dana od dana raspisivanja izbora.

U prijedlogu liste izborne jedinice za izbor zastupnika u Sabor obvezatno se navodi naziv liste, a kandidati moraju biti na listi poredani od rednog broja 1 do zaključno rednog broja 14.

Naziv liste jest puni naziv političke stranke, odnosno političkih stranaka ili stranačke koalicije, koja je, odnosno koje su listu predložile. Ako političke stranke koriste skraćeni naziv stranke, odnosno stranaka ili stranačke koalicije, u nazivu se mogu koristiti skraćenice.

Ukoliko je listu predložila skupina birača njezin naziv je "neovisna lista".

Nositelj liste ne mora biti kandidat na listi.

Kandidatom se može biti samo na jednoj listi i samo u jednoj izbornoj jedinici.

Članak 42.

Sa svake liste izabrani su kandidati od rednog broja 1. pa do rednog broja koliko je određena lista dobila zastupničkih mjesta.

Zamjenici zastupnika sa svake liste izborne jedinice su kandidati koji nisu izabrani.

Članak 51.

Tijela za provedbu izbora zastupnika u Sabor su:

Državno izbornom povjerenstvo, izborna povjerenstva izbornih jedinica, općinska i gradska izborna povjerenstva i birački odbori.

Članak 58.

Izbornom povjerenstvo izborne jedinice ima stalni i prošireni sastav.

Stalni sastav izbornog povjerenstva izborne jedinice čine predsjednik i dva člana, te njihovi zamjenici.

Predsjednika, članove, zamjenika predsjednika i zamjenike članova stalnog sastava izbornog povjerenstva izborne jedinice imenuje Državno izbornom povjerenstvo iz reda sudaca i istaknutih pravnika.

Članak 59.

Prošireni sastav izbornog povjerenstva izborne jedinice određuje se po prihvaćanju, utvrđivanju i objavi stranačkih lista.

Članovi proširenog sastava izbornog povjerenstva izborne jedinice imaju sva prava i dužnosti stalnih članova izbornog povjerenstva izborne jedinice.

Članak 60.

Prošireni sastav izbornog povjerenstva izborne jedinice čine po dva predstavnika većinske političke stranke, odnosno koalicije i dva dogovorno predložena predstavnika oporbenih političkih stranaka, odnosno koalicija sukladno stranačkom sastavu Sabora i njihovi zamjenici.

Ukoliko se ne postigne dogovor o dva predstavnika političkih stranaka koje se prema stranačkom sastavu Sabora smatraju oporbenima, izbor dva člana proširenog sastava i njihovih zamjenika obavit će se kockom pred Državnim izbornim povjerenstvom i to između kandidata i zamjenika.

Članak 61.

Izorno povjerenstvo izborne jedinice:

1. brine se za zakonitu provedbu izbora na biračkim mjestima na svom području,
2. određuje biračka mjesta na prijedlog općinskih i gradskih izbornih povjerenstava,
3. imenuje općinska i gradska izborna povjerenstva,
4. imenuje i raspušta biračke odbore,
5. prema obvezatnim uputama Državnoga izbornog povjerenstva obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području,
6. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području od općinskih i gradskih izbornih povjerenstava i dostavlja ih Državnom izbornom povjerenstvu,
7. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.

OPĆINSKA I GRADSKA IZBORNA POVJERENSTVA

Članak 67.

Općinska i gradska izborna povjerenstva imenuje izorno povjerenstvo izborne jedinice.

Na sastav i izbor općinskih i gradskih izbornih povjerenstava primjenjuju se ista pravila kao i za sastav i izbor izbornog povjerenstva izborne jedinice.

Članak 68.

Općinska i gradska izborna povjerenstva:

- predlažu izbornom povjerenstvu izbornih jedinica utvrđivanje biračkih mjesta na području općine, odnosno grada,
- predlažu imenovanje biračkih odbora na području općine, odnosno grada,
- predlažu raspuštanje biračkih odbora u slučajevima predviđenima ovim Zakonom,
- prikupljaju podatke o izborima i prosljeđuju ih izbornom povjerenstvu izborne jedinice,
- obavljaju i druge poslove koje na njih iz svoga djelokruga prenese izorno povjerenstvo izborne jedinice.

Članak 69.

Birački odbori izravno provode glasovanje birača na biračkim mjestima, te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja.

Birački odbor čine predsjednik i četiri člana, te zamjenici članova. Po dva člana i zamjenika određuje većinska politička stranka ili koalicija, a po dva člana i zamjenika oporbene političke stranke ili koalicije sukladno stranačkom sastavu Sabora.

Političke stranke dužne su odrediti članove pojedinih biračkih odbora i dostaviti njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima najkasnije 8 dana prije dana na koji se održavaju izbori za zastupnike. Ne odrede li ih, odnosno ne dostave li njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima, ova izborna povjerenstva samostalno će odrediti članove biračkih odbora.

Predsjednik biračkog odbora i njegov zamjenik ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke, a po mogućnosti trebaju biti pravne struke.

Biračke odbore za sva biračka mjesta, sukladno odredbama stavka 3. i 4. ovoga članka, imenuju izborna povjerenstva nadležna prema odredbama ovoga Zakona, najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora.

Članak 76.

Glasuje se samo za liste izborne jedinice navedene na glasačkom listiću.

Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice.

Članak 80.

Glasovanje traje neprekidno od sedam do devetnaest sati.

U diplomatsko-konzularnim predstavništvima glasovanje traje dva dana s time da završava na dan kada završava glasovanje u Republici Hrvatskoj.

Birališta se zatvaraju u devetnaest sati, ali će se biračima koji su se zatekli na biralištu omogućiti glasovanje.

Na biračkom mjestu moraju neprekidno biti nazočna najmanje tri člana biračkog odbora ili njihovi zamjenici.

Članak 83.

Birač koji zbog kakve tjelesne mane ili zbog toga što je nepismen ne bi mogao samostalno glasovati, može doći na biračko mjesto s drugom osobom koja je pismena i koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva liste, odnosno ispred imena kandidata za koje birač glasuje.

Birač koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto obavijestit će o tome birački odbor. Predsjednik biračkog odbora određuje najmanje dva člana biračkog odbora ili zamjenika koji će birača posjetiti u mjestu gdje se nalazi i omogućiti mu glasovanje, vodeći pri tome računa o tajnosti glasovanja.

Predsjednik biračkog odbora dužan je glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača, kao i glasovanje izvan biračkog mjesta po prethodnoj obavijesti birača, poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora.

Članak 85.

Ako se prilikom prebrojavanja glasova na biračkom mjestu utvrdi da je broj glasova prema popisu birača veći od broja glasova po biračkim listićima, vrijedi rezultat glasovanja po glasačkim listićima.

Ako se prilikom prebrojavanja glasova na biračkom mjestu utvrdi da je glasovao manji broj birača od broja glasova u glasačkoj kutiji, birački odbor će odmah prekinuti rad i uz izvješće dostaviti materijale općinskom, odnosno gradskom izbornom povjerenstvu.

Općinsko ili gradsko izborno povjerenstvo odmah će o tome izvijestiti izborno povjerenstvo izborne jedinice koje će poništiti glasovanje na tom biračkom mjestu, raspustiti birački odbor, te imenovati novi i odrediti ponavljanje glasovanja na tom biračkom mjestu u roku od 8 dana.

Članak 86.

Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu zabilježit će:

- broj birača prema izvratku iz popisa birača,
- koliko je birača glasovalo po izvratku iz popisa birača, a koliko na temelju potvrde nadležnog državnog tijela i koliko ukupno,
- koliko je glasova dobila svaka lista, odnosno pojedini kandidat za izbor zastupnika nacionalnih manjina,
- koliko je glasačkih listića proglašeno nevažećim.

U zapisnik o radu biračkog odbora unose se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

Pisane primjedbe na zapisnik ovlašten je dati svaki član biračkog odbora.

Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora i njihovi zamjenici.

Svaki član biračkog odbora i svaki zamjenik ima pravo na preslik ili prijepis zapisnika o radu biračkog odbora, kojeg svojim potpisima ovjerovljuju svi članovi biračkog odbora.

Članak 87.

Birački odbor dostavlja zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom općinskom ili gradskom izbornom povjerenstvu, najkasnije u roku od 12 sati od zatvaranja birališta.

Birački odbor u hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu dostavlja zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom izravno Državnom izbornom povjerenstvu u roku od 48 sati od zatvaranja birališta.

Članak 88.

O svom radu općinsko, odnosno gradsko izborno povjerenstvo vodi zapisnik u koji će ubilježiti:

1. broj birača upisanih u izvadak iz popisa birača na svom području,
2. broj birača koji su glasovali i broj glasačkih listića koji su proglašeni nevažećim,
3. broj glasova koje je dobila svaka lista.

Općinsko, odnosno gradsko izborno povjerenstvo dostavlja zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom izbornom povjerenstvu izborne jedinice, najkasnije u roku od 18 sati od zatvaranja birališta.